

5. máj 2022 o 19:08 | Platený obsah

Učiteľka Slovenska: Memorovanie nepomáha, pexeso či kvarteto áno

Alexandra Hučeková učí nemčinu v jazykovej škole v Žiline.

Radoslava Baňovič Morongová
redaktorka

Alexandra Hučeková (Zdroj: Jozef Jakubčo)

Je známa najmä svojimi kreatívnymi nápadi. Pre študentov v maturitnom ročníku zorganizovala výlet do Drážďan, kde ich niekoľko hodín nechala pohybovať sa po meste a plniť najrôznejšie úlohy. Občas sa museli pýtať okoloidúcich, inokedy zas od majiteľa [reštaurácie](#) získať rodinný recept na zákusok.

„Keď máte úlohu, tak sa za ňu viete schovať a skôr sa v človeku objaví odvaha naštartovať komunikáciu,“ hovorí Alexandra Hučeková, čerstvá nositeľka titulu Učiteľka Slovenska. Nemčinárka učí v súkromnom vzdelávacom centre Babylon Education v [Žiline](#).

V rozhovore prezradila, ktorá metóda funguje, ak sa študent hanbí rozprávať. Ale aj prečo sa s aplikáciami, ako je Duolingo, nikdy jazyk plnohodnotne nenaučíme.

Jedna z obľúbených výhovoriek znie: „na jazyky nemám talent“, čo si o tom myslíte?

Naučiť sa jazyk do takej miery, že si viem porozumieť s niekým, na to talent netreba. Možno mi ostane prízvuk, možno sa nedokážem naučiť všetky frázy, ale na jednoduchej, základnej rovine to zvládne každý. Tam na talent veru neverím.

Dokonca neverím ani na to, keď niekto povie, že je technicky alebo matematicky zameraný a na jazyky nie je. Myslím si, že tieto veci sa vôbec nevycludujú.

Vaše učenie charakterizujú inovatívne metódy, ktoré používate. Sú to didaktizované hry, interakcie cez kartičky známych hier pexeso, kvarteto. V jazykovej škole učíte rôzne ročníky. Dá sa povedať, že niektoré metódy fungujú len u dospelých a iné len u detí?

Nerozlišujem to podľa veku. Skôr metódy prispôbujem. Navyše sú to metódy využiteľné aj v iných predmetoch, ako sú napríklad fyzika či geografia.

Učenie cudzieho jazyka je predovšetkým komunikácia. Každá jedna metóda, ktorú použijem, buď podporí komunikáciu, alebo pripraví na následnú komunikáciu.

Dôležité je, aby po skončení hodiny študenti vedeli učivo prerozprávať bez použitia knihy a poznámok. To je cieľ. Nemožno očakávať, že na základe doplnenia piatich slovíčok do cvičenia budú študenti tie dané slovíčka hneď vedieť aj použiť v praxi. Naopak, budú ich vedieť len dopĺňať.

Memorovanie slovíčok je však metóda, ktorú si mnohí pamätáme zo škôl. Slovníček a v ňom na jednej strane nemecký výraz a oproti slovenský.

Toto nefunguje. Na jednej z prednášok, ktoré som absolvovala, sa hovorilo, že na to, aby ste si slovíčko naozaj zapamätali, s ním musíte prísť do kontaktu aspoň 80-krát. To je naozaj

veľa. Snažím sa každú hodinu vybudovať ako uzavretý celok. Nájdem si tému a prostredníctvom nej ťahám červenú niť.

Moja hodina začína tým, že sa snažím vzbudiť záujem a zvedavosť. Začnem obrázkom, vtipom alebo provokačným výrokom. Chcem dosiahnuť, aby študenti, ktorí prišli z práce, alebo mali pred chvíľou fyziku, boli duchom prítomní. Aby začali tvoriť a participovať.

Jedna z vašich metód sú aj výlety do Nemecka a nemeckojazyčných krajín. Ako takéto učenie na výlete prebieha?

Výlety sú založené na tom, aby sme zažili pekné chvíle, no zároveň sa niečo naučili hravou formou. Program vždy prispôbujem podľa toho, čo je pre danú vekovú kategóriu zaujímavé.

Raz som bola s maturantmi v Drážďanoch. Na pol dňa som ich nechala pracovať a chodiť po meste samých. Rozdelila som ich do štyroch skupín a každá skupina objavovala inú štvrť mesta. Ja Drážďany poznám dobre, takže som sa nebála ich tam pustiť.

Vypracovala som pre nich úlohy tak, aby na jednotlivých stanovištiach museli získať isté informácie. Či už si niečo niekde prečítať, alebo sa niečo opýtať. Skupiny tak chodili po historickej časti, po kníhkupectvách, obchodíkoch a reštauráciách. Mali rôzne témy. Jednu skupinu som nevediac poslala do reštaurácie, ktorá mala svoj špeciálny zákusok, typický pre tú oblasť. Mali za úlohu zistiť recept. Majiteľ im ho však nechcel prezradiť, pretože išlo o tajný recept jeho rodiny. V každom prípade, aj takáto konfrontácia bola skvelá skúsenosť pre študentov.

Takto by podľa mňa malo vyzeráť učenie. Aby spoznali krajinu a aj sa odvážili rozprávať. Keď máte úlohu, viete sa za ňu schovať a vtedy sa v človeku skôr objaví odvaha komunikovať.

Alexandra Hučeková

- V školstve má 26-ročnú prax.
- Dvadsať rokov učila v štátnej jazykovej škole v Žiline.
- Neskôr založila s kolegyňou Babylon Education, kde ponúkajú jazykové kurzy pre rôzne vekové skupiny.
- Jedným z nových kurzov je aj slovenčina pre utečencov z Ukrajiny.
- Zároveň vyučuje nemčinu aj na osemročnom gymnáziu v Žiline.

Je podľa vás dôležité učiť jazyk spolu s reáliami danej krajiny? Učiť nemčinu prostredníctvom kultúry, literatúry alebo histórie?

Je to nesmierne dôležité. Veľmi veľa pracujem aj s históriou a literatúrou. Vždy to využívam na to, aby som sprostredkovala fakty a vždy sa snažím v téme hľadať emóciu. Raz sme simulovali s maturantmi postavenie Berlínskeho múru. Bolo to pre nich veľmi silné. Zažili tú sekundovú emóciu, keď zrazu ostali odrezaní od svojich najbližších, od priateľov, keď sa s nimi nemohli stretnúť. História a kultúru od krajiny nemožno odtrhnúť a jazyk je toho súčasťou.

Nie je dobré, keď sme pri učení príliš fixovaní len na jazyk. Jazyk je prostriedok na to, aby si ľudia pre seba nachádzali zaujímavé a relevantné informácie. Keď im umožníte pracovať s nejakou témou, nájdete príbeh či udalosť, ktorá sa práve stala, prepojíte to s jazykom a dáte tomu zaujímavú formu, tak potom je to učenie zaujímavé.

Jeden z najväčších strachov, ktorí ľudia pri učení jazyka majú, je rozprávanie. Ako pracujete so študentmi, ktorí sa hanbia?

V materinskom jazyku hovoríme plynulo, v cudzom jazyku sme na začiatku obmedzení na menej slov. Potom nastane situácia, keď mi dospelý študent povie, že radšej nič nepovie, pretože nechce vyzeráť hlúpo či infantilne. Ale o to ide.

V cudzom jazyku sme začiatovníci a to infantilné je absolútne na mieste. Ako učiteľ musím niekoľkokrát zdôrazňovať, že je to prirodzené. Ak ale ide o ľudí, ktorí už základy jazyka majú, ale boja sa hovoriť, u nich dobre funguje metóda „think-pair-share“.

V čom spočíva?

Najskôr dáte študentovi priestor, aby si na otázku sformuloval odpoveď sám pre seba. Môže si to napríklad zapísať alebo len tak porozmýšľať. To je „think“. Potom si tú odpoveď vymení so spolusediacim. To je stále pre neho komfortný priestor, pretože jeho kolega je na rovnakej úrovni. Vedia si odpoveď lepšie sformulovať, to je „pair“. A potom prichádza „share“, môžu ju zdieľať.

Kolko ľudí môže byť v jednej triede, aby bolo učenie jazyka efektívne?

Mám skúsenosť aj s tým, že som na štátnej jazykovej škole učila triedu s tridsiatimi ľuďmi a rovnako učím aj individuálne či menšie skupiny. Najmenej účinné a zábavné je učenie vo

dvojici. Oveľa viac sa naučíte v tandeme, v malej skupine. Cítim a vidím, že podvedome sa učia študenti jeden od druhého.

Žiaci pochopia, že majú pracovať v rámci skupiny. Navzájom sa opravujú, pomáhajú si. Zrazu nemáte potrebu ich po jednom kontrolovať a opravovať. Pokiaľ rozumejú, čo majú robiť a vedia, že im dôverujete, tak sa ako učiteľ môžete, obrazne povedané, vytratiť z triedy. A myslím si, že to by malo byť snom každého učiteľa: nebyť prítomný v triede. Vysvetliť úlohu a tému tak, aby študenti vedeli pracovať sami medzi sebou.

Dôležitosť toho nám ostatne dokázala aj pandémia.

Pri online vyučovaní sa rýchlo vytrácala schopnosť sústrediť sa?

Keď máte v online triede dvadsať ľudí, nemôžete byť len prednášateľ. Nemáte potom žiadnu kontrolu. Na rad nastupuje dôvera, že študenti chápu, čo od nich chcete. Vedia, akú majú úlohu a všetko ostatné je už na ich zodpovednosti.

Toto nefungovalo u niektorých kolegov.

Pozorovala som to na mojich deťoch. Po pár minútach sa mladší syn hral s mačkou, pretože 45 minút bola prednáška a to pre dvanásťročného dieťa nedáva zmysel.

Nielen pre dvanásťročného, mnoho dospelých malo problém udržať pozornosť na online pracovných poradiach.

Na jednej z prednášok, ktoré som ako učiteľka absolvovala, som sa dozvedela, že dĺžka pozornosti človeka je vraj adekvátna jeho veku. Dvanásťročného dieťa sa vydrží sústrediť dvanásť minút na jednu aktivitu.

Často potom dochádza k situácii, keď sa učitelia hnevajú – prečo nedávaš pozor, teraz som to hovoril – a tak ďalej. Ale povedzme si sami, ako dlho sa dokážeme sústrediť na jednu vec? Po tridsiatich minútach porady ste už myšlienkami preč. Vtedy by mala nastúpiť výmena aktivity.

Čo hovoríte na aplikácie ako Duolingo? Mnohí sa k nim utiekajú v domnienke, že sa naučia úplne cudzí jazyk za pár mesiacov. Je to vôbec možné?

Duolingo je veľmi populárne. Aj ja robím digitálne kartičky študentom, kde si na jednej strane nájdú napríklad sloveso v neurčitku a na druhej strane v minulom čase a tak ďalej. Je to príjemná aplikácia, ale osobne neverím učeniu sa individuálne slovnej zásoby alebo fráz, prísloví a porekadiel. Som presvedčená, že ak sa chceme naučiť nejaké slovo, tak to slovo musí pre nás niečo znamenať. Musíme ho zaradiť do kontextu a až potom ho vieme pochopiť a zapamätať si ho.

Učiteľ Slovenska

Štvrtý ročník ankety Učiteľ Slovenska vyhlásil Komenského inštitút Živice v septembri 2021. Cieľom ankety je upozorniť na výnimočné pedagogičky a pedagógov.

Do tohto ročníka prišlo takmer tisíc nominácií od verejnosti, z ktorých odborná porota pod vedením bývalej hlavnej školskej inšpektorky Viery Kalmárovej najskôr vybrala 30 naj učiteľov a neskôr už aj top 10.

Okrem titulu Učiteľ Slovenska bola udelená aj Cena verejnosti, získal ju Jozef Zvolenský.

Učiteľ Slovenska je národná cena, licencovaná prestížnym medzinárodným ocenením Global Teacher Prize, realizovaná pod záštitou prezidentky SR Zuzany Čaputovej.

Novinári SME potrebujú vašu podporu

Vojna na Ukrajine dnes formuje nielen spoločnosť na Slovensku, ale aj redakciu SME. Naši novinári dennodenne prinášajú overené informácie v tisíckach článkov, videí a podcastov. Môžu to robiť iba vďaka podpore od našich čitateľov.

S ročným predplatným už za menej ako 1 euro týždenne získate prístup ku všetkým článkom na SME.sk. A zároveň podporíte prácu desiatok novinárov.

Vašu podporu si veľmi vážime,

Beata Balogová, šéfredaktorka SME

CHCEM PODPORIŤ

Ďalšie weby skupiny: [Prihlásenie do Post.sk](#) [Slovak Spectator](#) [Agentúrne správy](#) [Vydavateľstvo](#) [Inzercia](#) [Osobné údaje](#) [Návštevnosť webu](#) [Predajnosť tlače](#) [Petit Academy](#) [SME v škole](#)
© Copyright 1997-2022 | Petit Press, a.s.